

**Van schrijfplan
tot debuutroman
in 40 41 zkv's**

Paula Laning

**Van schrijfplan
tot debuutroman
in 40-41 zkv's**

Paula Laning

**Van schrijfplan
tot debuutroman
in ~~40~~ 41 zkv's**

Paula Laning

Redactionele adviezen: Thérèse Major, uitgeefster M. BOOX

Vormgeving: Louise Janssen | de Bladenkamer | grafisch vormgevers, Zwolle

Omslagfoto: Linda Vreugdenhil | www.porum.nl

Drukkerij: Wilco BV Amersfoort

Uitgever: Paula Laning | Drijber | mei 2019

ISBN: 978-90-815499-3-6

Bestellingen via www.paulalaning.nl en www.youbedo.com

Alles uit deze uitgave mag overgenomen en verveelvoudigd worden,

mits met bronvermelding. Niets is alleen van mij.

NUR-code 740

NUR-omschrijving: Mens en maatschappij algemeen

**pau
lala
ning**

41 Voorwoord achteraf

‘Wat doe je jezelf aan?’ Thérèse¹, uitgeefster van mijn debuutroman, kijkt me aan. Ik haal mijn schouders op, heb ik mijzelf iets aangedaan? Dingen gaan zoals ze gaan en ik ben zoals ik ben. Als ik iets heel graag wil, ga ik er vol voor. Ongeacht hoe lang het duurt. Want als je lang genoeg ergens aan werkt, wordt het vanzelf goed. Toch?

‘Waarom is je roman niet genoeg?’ Thérèse snapt het niet. Maar de teksten uit deze bundel beschrijven de perikelen rondom de voltooiing van mijn roman en horen er dus bij. Ik verstuurde ze als blogs tussen oktober 2014 en oktober 2015 naar mijn abonnees. Daar wilde ik iets mee, dat is leuk. Ten tijde van mijn eerste blog was mijn manuscript bijna klaar. Dacht ik. Toen. Ik had gehoopt en verwacht dat beide, bundel en boek, in 2015 zouden uitkomen. Zelfoverschatting, ik kan dat.

In 2016 herschreef ik de 40 blogs tot 40 zkv’s (zeer korte verhalen à la A.L. Snijders) door toevoeging van personages, tijdsaanduiding, dialogen of een scène. Een voorwoord schrijf je achteraf en wordt nummer 41. Dat is leuk.

‘Ik lees een monter begin gevolgd door een barre tocht, waarbij je ongetwijfeld regelmatig getwijfeld hebt of het tot een happy end zou leiden,’ gaat Thérèse verder. Nee, daar heb ik nooit aan getwijfeld. Ik wist dat mijn roman er zou komen. Vraag me niet waar dat zelfvertrouwen vandaan komt. Mijn positieve levenshouding maakt dat ik de realiteit soms uit het oog verlies. Thérèse vraagt niet verder. En zo komen ze tegelijk uit, mijn debuutroman *Als zelfs je naam niet van jou is* en mijn

vierde bundel *Van schrijfplan tot debuutroman in 40, 41 zkv’s*. Want dat is leuk. Waarom niet eerder? Ik was nog niet tevreden. Gelukkig maar, want afgelopen winter heb ik actuele maatschappijkritiek op boeren toegevoegd om te tonen wat dat met hen doet. En toen had ik haast. Ik kon niet wachten op een landelijke uitgever die veel tijd neemt om een manuscript te beoordelen. Ik benaderde Thérèse die mijn verhaal al eens had geredigeerd. Op onze eerste afspraak zei ze: ‘Ja, dat wil ik.’ Ik vroeg: ‘Echt?’ Zij zei: ‘Ja, echt.’

Ik vloog haar nog net niet om de hals, ben swingend en zingend naar huis gereden. Waar ik 40 zkv’s over had geschreven werd werkelijkheid. Het duurt even, maar dan heb je ook wat.

Ik wens je veel leesplezier. Met mijn beide boeken.

Paula Laning, april 2019

*Aan het eind komt alles goed
Is het niet goed, dan is het niet
het eind*

Inhoudsopgave

Nr	Titel	De clou /kloe/ [de ~(m.)] kern van een grap of verhaal	Pag
41	Voorwoord achteraf	Aan het eind komt alles goed. Is het niet goed, dan is het niet het eind	08
01	Twijfelen	Kritiek op wat je doet is geen kritiek op wie je bent	12
02	Bloed	Als het bloed toch kruipt waar het niet gaan kan: volg dan je passie; en anders ook	14
03	Personages	Geduld is een schone zaak, zeggen ze	16
04	Vooruitgang	Natuurlijk mag je je hoofd boven het maaiveld uit steken	18
05	Incasseren	Incasseren is te leren	20
06	Buitenproportioneel	Blijf altijd zelf denken, bij elk advies dat je krijgt	22
07	Sabotage	Wees niet de saboteur van je eigen doelen	24
08	Tekentafel	Het kan geen kwaad je open te stellen voor de kritische blik van een ander	26
09	Rampreflectie	Je mag best zeggen dat je ergens goed in bent	28
10	Eigenwijs	Al ben je nog zo overtuigd van je eigen gelijk, een ander kan ook gelijk hebben	30
11	Organisch	Gebruik die methode die jij het prettigst vindt	32
12	Olifanten	Oordeel niet te snel. En als het nodig is, stel je oordeel bij	34
13	Halszaak	Geef anderen ruimte voor eigen interpretatie	36
14	Hersenhelft	Goed genoeg is het nieuwe perfect	38
15	Geheimen	Verbeterpunten komen beter binnen als ze vergezeld gaan van een compliment	40
16	Bloggen	Wie A zegt, hoeft geen B te zeggen (Loesje)	42
17	Persoonlijkheidsstoornis	Focussen: een ding tegelijk werkt vaak het beste	44
18	Rode lap	De aanhouder wint, ook al duurt het soms lang	46
19	Bekoren	Afkijken mag: leer van de successen van anderen	48
20	Illuster	Overdrijven en relativeren houden elkaar in evenwicht	50

21	Boerentenen	Stem je referentiekader af op het niveau dat je wilt halen en wees niet te bescheiden	52
22	Geluk	Je weet nooit hoe een koe een haas vangt	54
23	Het lege-schrijf- syndroom	Niet kiezen is ook kiezen, net als uitstellen	56
24	Valkuilen	Adem in, adem uit is soms het beste advies	58
25	Lanterfantten	Lanterfantten is een prima tijdsbesteding	60
26	Stikken	Slikken of stikken, soms is slikken misschien zo gek nog niet	62
27	Afwijzing	Soms is iets niet krijgen het beste wat je kan overkomen	64
28	Onverdraaglijk	Als je geloof dat je het kunt, heb je gelijk. Als je gelooft dat je het niet kunt, heb je ook gelijk. (Henri Ford)	66
29	VK-boeken	Je kunt beter spijt hebben van wat je hebt gedaan, dan van wat je niet hebt gedaan	68
30	Minutieus	Wie zijn eigen tuintje wiedt, ziet het onkruid van een ander niet	70
31	Keuzestress	Een baan zorgt niet voor je als je ziek bent	72
32	Gevaarlijk	Buiten je comfortzone kan het best goed toeven zijn	74
33	Opmerkelijk	Wellicht leer je meer van de beoordeling dan van wat beoordeeld wordt	76
34	Bizar	Zet je talenten in elk geval daar in waar ze het best tot hun recht komen	78
35	Waarom	Vervang 'waarom' door 'hoe komt het dat' en je vraag zal nooit als aanvallend worden ervaren	80
36	Onbenul	Zorg dat wat je zegt of schrijft, klopt	82
37	Onvoldoende	Je hoeft niet ziek te zijn om beter te worden	84
38	Seriemoordenaar	Bescheidenheid siert de mens, maar niet altijd	86
39	Hersenpan	Perfectionisme is best, maar als je tevreden bent met beter, is het ook goed	88
40	Zkv's	Alles kan, niets is onmogelijk	90
	Noten		92

01 Twijfelen

Oktober 2014, een zondagochtend. De zon straalt en kleurt de hemel diepdonkerblauw, dreigend zoals alleen de zon dat kan. Ik kijk naar mijn weerspiegeling in de ruit van de tuindeuren. Mijn ene hand in het haar, de andere onder mijn kin, ellebogen op de donkere teakhouten tafel. Lege vellen papier, een pen. Diepe zucht. Huiswerk voor de *Masterclass Schrijven* van Judith Koelemeijer.² Worstelen met woorden terwijl mijn blik naar buiten dwaalt, voorbij mijn spiegelbeeld. Ik zie omgeploegde akkers, zwart en ruig, een weggetje. Daarachter het hoge maïs dat mijn verdere zicht belemmert, erboven lege lucht.

Ik realiseer me opnieuw dat juist die belemmering ruimte biedt aan een grenzeloos iemand als ik en licht en lucht geeft aan mijn creativiteit. Begrenzing, kaders en structuur heb ik nodig, niet in taal te vatten, wel in getallen. Ik tel. Drie bundels schreef ik, elk met twintig blogs of columns van drie- tot vierhonderd woorden. Deze tekst wordt de eerste van de twintig van bundel nummer vier die vertelt over de voltooiing van mijn manuscript. Als het goed genoeg is.

Voor een schrijfweek van Geert Kimpen³ en Christine Pannebakker⁴, in de zomer van 2012 in Zuid-Frankrijk, diende ik een schrijfplan in voor de roman die ik wil schrijven. Vraag me niet waarom maar ik wil mijn hele leven al een boek, of meerdere boeken, schrijven. Honderd weken later stuurde ik het manuscript van die ro-

man naar acht proeflezers, en twijfelde: ben ik goed genoeg als schrijver en hoeveel kritiek kan ik hebben?

Twijfelen, mijn specialiteit.

Twee jaar lang, tussen de bedrijven door, schreef en herschreef ik aan dat manuscript. Waar ik voor mijn bundels genoeg nam met één proeflezer - mijn prettig kritische dochter - heb ik er nu acht. Zullen ze mijn werk goed vinden? Ooit heb ik geleerd dat kritiek op wat ik doe geen kritiek is op wie ik ben. Hopelijk herinnert iemand mij daar aan tegen de tijd dat de commentaren binnenkomen.

Ik pak mijn pen en schrijf boven aan een leeg vel: *01 Twijfelen*.

NB

Uiteindelijk bleken twintig blogs niet genoeg, werden het er veertig en duurde het nog 250 weken voor het boek er écht ligt. Samen met deze bundel.

*Kritiek op wat je doet
is geen kritiek op wie je bent*

02 Bloed

Ik zie mij nog dagelijks na het ontbijt de trap beklimmen en op de overloop de eerste deur rechts nemen naar het kleinste slaapkamertje. Een bureau over de hele breedte ervan onder een tuimelraam dat slechts lucht te zien geeft. Hier moest het gebeuren, dacht ik, in die zomer van 2005, bij de start van mijn onderneming. Schrijver en coach zou ik worden. Een heel goede coach en een groot schrijver, zoals ik als kind al droomde. Ik had ontslag genomen en was gestart als zelfstandige, als *coach in werkplezier*. En elke donderdag zou ik gaan schrijven, week in, week uit.

Maar wat schrijf je dan? In een tijdschrift las ik de aankondiging van een schrijfwedstrijd met als thema *afscheid*. Daar had ik wel wat mee, sinds een paar jaar gescheiden en net mijn tweede blauwtje gelopen. Een brief zou het worden, mijn inzending, een brief aan mijn lief die vorige maand was weggelopen van mij. Ik schreef, las, herschreef, herlas, schrapte en schreef opnieuw. Op het allerlaatste nippertje stuurde ik mijn verhaal in. Drie maanden lang werd mijn geduld op de proef gesteld. En zo ineens stonden de winnende verhalen in het tijdschrift. Maar niet dat van mij. Ook niet nadat ik het blad drie keer zorgvuldig had doorgebladerd. Diep teleurgesteld constateerde ik dat ik niet goed genoeg was en liet mijn werk het schrijven opslokken.

Vijf jaar later, zomer 2010. Aan mijn teakhouten tafel kijk ik uit over akkers en weilanden. Het kleinste kamertje is vervangen door een prachtige coachingsruimte achter in de boerderij van mijn huidige lief. Het bloed kruipt waar het niet gaan kan want ik schreef in de tussenliggende jaren twintig columns over persoonlijke ontwikkeling, voornamelijk gebaseerd op mijn werk als coach. Ze stonden op mijn website en mijn abonneelijst groeide gestaag. Blijkbaar zijn mijn teksten het lezen waard. Ook al kon ik geen schrijfwedstrijd winnen, ik kan wel een eigen boek uitgeven. Tegelijk met mijn eerste lustrum als coach in werkplezier presenteer ik mijn eerste bundel columns, uitgegeven in eigen beheer in de zomer van 2010, en ik ga door met coachen én schrijven.

Dat bloed, hè?

*Als het bloed toch kruipt
waar het niet gaan kan: volg dan
je passie; en anders ook*